

Научна хроника

„Дани Тихомира Р. Ђорђевића“ у Алексинцу

Маја Радоман Цветићанин

Нема студента србистике коме кроз руке нису прошле ископиране странице *Караџића*, листа који је млади Тихомир Ђорђевић, професор Алексиначке гимназије, конципирао, уређивао и издавао (више о свом трошку него пренумерацијом), предано радећи оно што је сматрао да је у том тренутку било потребно Србији и науци, а то су заштита нематеријалне културне баштине и кретање Вуковим путем. Тек захваљујући ентузијастичној групи људи, од пре пар година фототипско издање свих бројева *Караџића* напокон је у књижном облику, као пројекат који потписују Центар за културу и уметност у Алексинцу и Огранак САНУ у Нишу. Да је само то изнедрио спој ове две институције, била би велика задужбина. Ова алексиначка општинска установа културе, мала само средствима којима располаже, покренула је и манифестацију чијим се концептом, значајем и циљем не могу похвалити многе средине у Србији – „Дане Тихомира Р. Ђорђевића“, у чијем је средишту награда која носи име овог великог српског научника, прегаоца и човекољупца.

Награда „Тихомир Р. Ђорђевић“ установљена је 2018. године на иницијативу Центра за културу и уметност, уз сагласност Општине Алексинац, која припада групи најмање развијених општина у Србији, али деценијама препознаје значај оваквих подухвата, јер је Алексинац град који негује сећање на своје значајне суграђане, као што су: Гордана Брајовић („Књижевни сусрети“), прота Стеван Димитријевић („Протина беседа“), Душан Дука Јовановић, Олга Ивановић (награде у оквиру „Фестивала првоизведених представа“), Николај Рајевски („Рајевском у част“).

Награда „Тихомир Р. Ђорђевић“ додељује се једном годишње истакнутом појединцу за свеобухватни научни и истраживачки рад у областима којима се бавио Тихомир Р. Ђорђевић као научник и истраживач (етнологија, фолклористика и филологија). Досадашњи лауреати: др Зоја Карановић (2018), др Нада Милошевић Ђорђевић (2019),

др Недељко Богдановић (2020), др Снежана Самарџија (2021), др Марија Клеут (2022), др Димитрије Големовић (2023), др Љиљана Пешикан Љуштановић (2024) радом и животом, као и својим људским ликом, достојни су настављачи мисије Тихомира Р. Ђорђевића.

Лауреат награде „Тихомир Р. Ђорђевић“ за 2024. годину је проф. емерита Љиљана Пешикан Љуштановић. Образлажући одлуку, чланови жирија, у саставу др Јелена Јовановић, дописни члан Одељења уметности САНУ у Нишу, др Горан Максимовић, редовни професор Филозофског факултета у Нишу, и др Данијела Поповић Николић, редовни професор Филозофског факултета у Нишу и председница жирија, истакли су да библиографију професорке емерите Љиљане Пешикан Љуштановић чини 13 монографија, самосталних и у коауторству, пет приређених књига и више од 300 научних и стручних радова из области фолклористике и филологије, позоришне уметности и писане књижевности 20. и 21. века.

Овогодишња добитница награде је, као и остали лауреати, у врло емотивном говору о проф. Ђорђевићу и његовом раду, који је темељ савременим научницима, истакла:

Без познавања народнога живота, без познавања онога што је предано и са великом научном страшћу и огромном незамисливом вредноћом изучавао Тихомир Ђорђевић, не можете разумети и не може се бавити усменом књижевношћу. Не можете разумети слику фолклора у усменој лирици ако не знате како изгледа позиција жене и позиција у традицији. Не можете разумети духовну и материјалну културу на којој је настала народна књижевност ако непрестано не читате оно што је урадио.

Осим доделе награде „Тихомир Р. Ђорђевић“, манифестација обухвата и доделу признања „Чувар завичаја“, које се додељује појединцима који не нужно академским знањем штите од заборава нематеријално и материјално благо српске културе и националног идентитета. Овогодишњи добитник признања „Чувар завичаја“ је Хаџи Миодраг Миладиновић.

Дани последње недеље октобра у Алексинцу били су испуњени низом програма чија је заједничка тачка дух Ђорђевићевог рада – концерти, изложбе, промоције приређених издања књига Тихомира Р. Ђорђевића, представљање рада лауреата и њихових сарадника. Једном речју, ово су дани када Алексинац духом Тихомира Ђорђевића обоји Србију.

О значају овакве манифестације и установљене награде, чији је опстанак сада већ изванредан, говориће неке будуће генерације. Међутим, када се осврнемо само на неке одреднице Тихомира Р. Ђорђевића, као што су: отац поп, селидбе, сиротиња, Српско-турски рат, паљевина, избеглиштво, глад, беда, школовање, усправљање, Велики рат, Албанија, Француска, Лондон, професура, омиљен међу студентима, поштен, праведан, Други светски рат, логор на Бањици, опоравак и, све време, рад, човекољубље, преданост, посвећеност, не може се не застати и не заћутати како пред узвишеном скромношћу која краси оног чије име ова манифестација носи тако и пред онима који имају смелости да се тим научним и човекољубивим путем крећу.

Маја Радоман Цветићанин / Маја Radoman Svetićanin
ОШ „Вожд Карађорђе“ Алексинац /
Primary school “Vožd Karađorđe“
E-mail: maja.radoman@osvozdaleksinac.edu.rs
<https://orcid.org/0009-0003-4690-5710>

Примљено/Received: 29. 11. 2024.

Прихваћено/Accepted: 2. 12. 2024.